

(A)ЛУДИРАЊА

Милијана Балетић

Недеља, 1. новембар 2020.

НАШ ЂЕДО

Место, на којем је био у Српској православној цркви у последњих 30 година, звало се: Митрополит црногорско-приморски и Егзарх Пећкога Трона Амфилохије Радовић, а његов верни народ – то је једноставно именовао својом љубављу – наш Ђедо.

Само онај ко је имао ту част и милост Божију да буде у близини високопреосвећеног митрополита Амфилохија, могао је да осети неку непоновљиву енергију којом је зрачио. Искусила сам тај доживљај у више незаборавних сусрета и имала ту част и благодет да са њим 2004. године направим уживо у студију један свеобухватни интервју, чије, тако једноставне, а тако велике речи и дубоке мисли памтим и с посебним осећањем данас по њима пребирам.

Тај интервју је започет питањем које је било цитат једне његове пророчке мудрости изговорене пред почетак ратова '90-тих у заједничкој нам Југославији. У те две реченице, свака реч имала је своје дубоко значење, утемељено у двомиленијумску историју хришћанства, којима је – до савршене прецизности и дефинисао стање у којем се затекао српски народ и дао решење: „Хоће Бог нешто велико од овог српског народа, чим га је ставио у жижу свјетских збивања. Треба истрајати, јер победа је – у невино распетима“! После цитата, на моје додатно – „шта, високопреосвећени, хоће Бог од нас“ – кренуло је низање одговора из теме у тему. Цео интервју ко хоће може погледати овде:

https://www.youtube.com/watch?v=GiGh2e_r1Do&feature=emb_logo

Имали смо част да живимо у његово време. То је величина која ће и нас подићи у очима историје. Многи од нас били су мали да би то могли сагледати, а неки, не само мали да то појме, него и толико кажњени да су се камењем на њега бацали. Нека им је Бог у помоћи!

Место, на којем је био у Српској православној цркви у последњих 30 година звало се: Митрополит црногорско-приморски и Егзарх Пећкога Трона Амфилохије Радовић, а његов верни народ – то је једноставно именовао својом љубављу – наш Ђедо.

Народ га је толико осећао својим, блиским, присвајао га и уписивао у свој род – зато му је и дао име Ђедо. И – остаће наш Ђедо – за вјек вјекова.

Своју неуморну борбу водио је против, комунизмом утемељеног безбожништва. Борбу за Христову веру, за Христову љубав према човеку, у којој је Бог љубав. И на крају, њега таквога, на вечни починак је испратила – његова ужа породица – његов народ.

Како је достојанствено у тој својој борби живео, тако је и отишао са овога, у неки бољи свет.

Хиљаде и хиљаде људи, сливале су се од 31. октобра у Саборни храм у Подгорици, где су 1. новембра, у крипти похрањени његови земни остаци. Љубав их је довела. Не

интерес и страх. Њихове сузе, говориле су о трајној вези њега и рода његовога. Дошли су да га испрате – овај пут самог – на само његове литије.

Отишао је код свога Његоша – тајновица, како га је звао – и сместио се у његов стих: „благо оном ко довијек живи, имао се рашта и родити“. Српски народ може бити поносан што је имао још једнога, који у тај стих стаје.

Међу онима који су у своје време држали ту неупитну српску вертикалу у Црној Гори, од Светога Саве, преко Светог Василија Острошког, слава Му и милост, јесу и Свети Петар Цетињски и Његош, на које се он увек позивао. То позвање на крају је обележено Божијим знаком – и нама видљивим.

Наиме, уочи Лучиндана упокојио се и Свети Петар Цетињски 1830. а владика Раде, или како га народ зове само Његош, који га је наследио, упокојио се дан касније, тачно на Лучиндан 1851. И након 190 година још један велики наш владика, владика Амфилохије Радовић, датумом свог упокојења 30.октобра 2020. сместио се између њих двојице! Тако је завршио овоземаљски ход, који је почео на Христов дан рођења, Божић, 1938. Зато је и понео Његово име, и то онакво како су Христа његови Морачани звали – Ристос.

Овај духовник, непоновљиве структуре личности и богатог образовања, које је немогуће сместити у уске оквире онога што данас образовањем зовемо – деценијама је видао и зацељивао дубоке ране Црној Гори, што их је за собом оставио комунизам.

Хваљен и кућен, ишао је својим зацртаним Божијим путем, упорно и с циљем, носећи своју христоликост – све док се и народ није подигао и отворено без страха, кренуо за њим.

Та личност снажне духовности, која се цела дала своме роду, вери и цркви, подизала их је са колена и усправљала до у – до тада невиђени библијски ход литија по Црној Гори – необјашњив обичним смртницима.

Тако тихо, мирно, а снажно и моћно, само је он могао повести ту огромну енергију сабрану у литијском ходу народа, који је ишао за својим пастиром! Никада, нигде, нико није тако подигао посрнули, уплашени, предаји клонули народ и вратио му снагу, веру у себе и повео га у самопоштовање, као Он – наш Ђедо.

И, на крају је – „као пророк Мојсије, дочекао да изведе свој народ из ропства“ – како у ноћи бдења поред његовог одра у Цетињском манастиру, рече ректор Цетињске богословије отац Гојко Перовић.

На сахрани митрополита Амфилохија, уз присуство великог броја српских владика и црквених великодостојника, опело је служио патријарх српски господин Иринеј. Надахнутим опроштајним говорима од Митрополита су се опростили владика бачки господин Иринеј Буловић и владика будимљанско-никшићки господин Јоаникије, који је сада именован за администратора Митрополије црногорско-приморске. Својим говором испред Саборног храма од Митрополита су се опростили председник црногорског парламента Алекса Бечић, мандатар Владе Здравко Кривокапић и песник Матија Бећковић.

На овом великом духовном и свенародном догађају, присуствовао је и председник Србије Александар Вучић и српски члан Председништва БиХ Милорад Додик. Председника Србије – који није посетио Црну Гору, од када је на тој дужности – довео је својим упокојењем и отворио пут љубави, сарадње и пружене руке ове две братске државе!

Владика будимљанско-никшићки Јоаникије, послао је поруку, дан пре, у којој каже да се на сахрану не зове, али да би долазак Вучића „на сахрану митрополита Амфилохија

био добар почетак нових, блискијих, него до сада, односа између Србије и Црне Горе, што је насушна потреба и жеља народа из обје земље.“

А кад би то, ако не сад у овом претешком и болном тренутку у којем гледамо онај величанствени и препун туге сабран народ, требале вође да се помире и удруже?! Да пошаљу поруку снаге и заштите своје роду. Да дају утеху и наду. И угледају се на Митрополита!

Овај Егзарх Пећкога Трона, за својих 30 година боравка у Цетињском манастиру на сваком месту се позивао на своје славне претходнике Светог Петра Цетињског и Његоша, и призивао их у помоћ. Борио се да обнови и поново успостави ту прекинуту везу и мостове између оних наших праотаца, који су живели у њихово доба и нас данашњих – ма како хтели да се зовемо – Срби или Црногорци! Да непријатељском руком раздвојени народ, поново споји. И врати под ону вертикалу са нашим моћним и славним прецима, који су нас вековима водили и сачували под својим окриљем и троном.

Упорним и мукотрпним радом покренуо је духовни препород и увезивао нам искидану вертикалу. Зацељивао дубоке ране и јаз који су непријатељи ископали међу нама и откинули нас од корена. Обновио душе народу.

На нама је – нема других – који данас треба да наставе његовим путем! Да му испунимо завет и вољу. И – обожени – довршимо то започето братско помирење!